

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: T. Bokma
Titel: Onder de kruisvaan
Druk: 1
80 blz.

Dit boekje bevat een verhaal van den kinderkruiſtocht in de jaren 1211-1212. De ſchrijver brengt ons in Auvry in de Forezbergen en doet ons kennis maken met Thomas Pané, een flinke jongen van 15 jaar. Bij gelegenheid, dat de ze aan het hout verzamelen is in het woud, wordt hij aangevallen door een wolf en gered door de voorhoede van de deelnemers aan den kinderkruiſtocht. Ook Thomas wordt aangegrepen door hun jeugdigen geestdrift om ten ſtrijde te gaan tegen de ongeloovigen. Enkele makkers trekken mede, maar in Marseille vallen ze in handen van zeeroovers, die ze medevoeren naar Damiate en daar als slaven verkoopen. Thomas en z'n makker Benard worden slaaf bij 'n aanzienlijk korenhandelaar. Tijdens het beleg in Damiate in 1219 weten te te ontvluchten en komen behouden in het vaderland terug. 't Verhaal is boeiend geſchreven. De taal is goed. De ſtil is niet al te vlot, hier en daar bepaald ſtroef. Aan het verhaal zelf doet dit echter weinig ſchade. Een enkel drukfoutje moge bij 'n herdruk verbeterd worden. De 2 plaatjes zijn niet bijzonder fraai. We kunnen het boekje voor 12-jarige jongens met vrijmoedigheid aanbevelen.

Boekbeoordeling in bijblad van "De Christelijke Familiekring : tijdschrift voor zondagsschool en huisgezin", 1911

Auteur: T. Bokma
Titel: Onder de kruisvaan
Druk: 1
80 blz.

Gecartonneerde oslag met gekleurd plaatje; 2 plaatjes in zwartdruk. Prijs 40 cts. Dit boekje behelst de geſchiedenis van den kinderkruiſtocht in 1212. De held van het verhaal is Thomas Pané te Auvry in Frankrijk, die, op uitnodiging der voortrekkers, mede ter kruisvaart ging tegen de Turken. In negen dagen werd de voetreis naar Marseille gemaakt, waar de kruisvaarders ſchepen vonden, welker gezagvoerders bereid werden bevonden hen naar het Heilige Land te voeren. De zeelieden bleken echter zeeroovers te zijn, die ten slotte de knapen in Egypte als slaven verkochten. Thomas bleef daar in Damiate tot 1219, toen hij bij het bekende beleg door de kruisvaarders gelegenheid vond te ontvluchten, nadat hij in de dagen zijner ſlavernij een landgenoot had ontmoet, die hem Christus had leeren kennen als den Zaligmaker, die door Zijn bloed vrijmaakt van de zonde. Hij mocht zijn familie eindelijk weer ontmoeten, die eens geestes met hem bleek te zijn; reizende Waldenzen hadden hun het zuivere Evangelie gebracht. Het boekje is onderhoudend, hier en daar zelfs boeiend geſchreven en geeft een treffende ſchildering van het naïve geloof en den geestdrift dier knapen, terwijl ook hun fouten niet verzwegen worden. Het zal de aandacht der jeugdige lezers zeer spannen. 't Is vol van zeldzame avonturen, terwijl de auteur vele nuttige opmerkingen en

wenken in zijn verhaal weet te vlechten. Zeer duidelijk stelt hij den maatschappelijken en den kerkelijken toestand der donkere middeneeuwen voor oogen. Zulk een boek biedt gezonden kost. Het verhaal is verdeeld in acht hoofdstukken met opschrift. De plaatjes zijn keurig. De geheele uitvoering van het boekje is lofwaardig; de gecartonneerde omslag, met een frisch plaatje bedrukt, maakt een prettigen indruk. Hier en daar stuiten we op enkele fouten. De titel van het boekje luidt op den omslag: Onder den kruisvaan, en op het titelblad staat de, zooals het behoort. Ook in den tekst komen nog enkele drukfouten voor. Enkele malen is het lezen minder aangenaam door het ontbreken der aanhalingsteekens, waardoor men niet recht weet, wie er aan het woord is. Bijna overal vonden we "Heer", slechts bij uitzondering "Heere". Over 't algemeen kon de stijl vloeiender zijn. Doch de strekking van het verhaal is uitnemend. Het stelt in 't licht, dat de kruistochten naar het Heilige Land op niets zijn uitgelopen en dat het een verkeerde manier was, om de Turken te bestrijden. Men had liever zich met het Evangelie tot hen moeten wenden. Ook geeft het boekje aan, hoe de Heere de menschenkinderen weet te bewaren in de moeilijkste omstandigheden en te redden uit grooten nood, en hoe Hij ten goede weet te keeren allen nood en allen tegenspoed. Thomas Pané toch kwam door zijn gedwongen slavernij tot kennis van de waarheid, dat er alleen door Christus zaligheid is te verkrijgen. Terecht zegt de Schrijver aan het einde, dat wij den Zaligmaker niet bepaald op de plaats, waar zijn graf was, behoeven te aanbidden, maar dat wij Hem op mogen aanroepen aan alle plaats. Christus' kerk wordt in alle tijden allerwege op aarde gevonden. Wij willen dit boekje den ouderen leerlingen onzer Zondagsscholen gaarne in handen geven. Ze kunnen er veel uit leeren en tegelijk houdt het hun belangstelling levendig. Van harte aanbevolen.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1911

Auteur: T. Bokma

Titel: Onder de kruisvaan

Druk: 2

80 blz.

G. K. C. 0, 2 z. p. 80 cent. Dit boekje behelst de geschiedenis van den kinderkruistocht in 1212. De held van het verhaal is Thomas Pané te Auvry in Frankrijk, die, op uitnoodiging der voortrekkers, mede ter kruisvaart ging tegen de Turken. In negen dagen werd de voetreis naar Marseille gemaakt, waar de kruisvaarders schepen vonden. De zeelieden bleker echter zeroovers te zijn, die ten slotte de knapen in Egypte als slaven verkochten. Thomas bleef in Damiate tot 1219, toen hij bij het bekende beleg gelegenheid vond te ontvluchten, nadat hij een landgenoot had ontmoet, die hem Christus had leeren kennen als den Zaligmaker. Hij mocht zijn familie eindelijk weer ontmoeten, die eens geestes met hem bleek te zijn; reizende Waldenzen hadden hun het zuivere Evangelie gebracht. Het boekje is onderhoudend geschreven en geeft een treffende schildering van het naieve geloof en den geestdrift dier knapen, ofschoon ook hun fouten niet verzwegen worden. 't Is vol van zeldzame avonturen. Zeer duidelijk stelt hij den maatschappelijken en den kerkelijken toestand in de middeneeuwen voor oogen. Zulk een boek biedt gezonden kost. De uitvoering van het boekje is lofwaardig; de gecartonneerde omslag, met een frisch plaatje bedrukt, maakt een prettigen indruk. Over 't algemeen kon de stijl vloeiender zijn. Doch de strekking van het verhaal verdient lof. Het stelt in 't licht, dat de kruistochten naar het Heilige Land op niets zijn uitgelopen en dat het een

verkeerde manier was, om de Turken te bestrijden. Terecht zegt de schrijver aan het einde, dat wij den Zaligmaker niet bepaald op de plaats, waar zijn graf was, behoeven te aanbidden, maar dat wij Hem mogen aanroepen aan alle plaats. Christus' Kerk wordt in alle yijden allerwege op aarde gevonden. Wij willen dit boekje den ouderen leerlingen onzer Zondagsscholen gaarne in handen geven. Ze kunner er veel uit leeren en tegelijk houdt het hun belangstelling levendig. Van harte aanbevolen.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1926

Auteur: T. Bokma

Titel: Onder de kruisvaan

Druk: 2

80 blz.

Bijzonderheden: Oorspr. werk; geschikt voor jongens en meisjes van 9-12 jaar: omvang 104 bladz. met 2 platen: 2e druk: prijs gec. f 0.90. Bij getallen voor halven prijs. Korte inhoud: De Schr. laat Thomas Pané uit Auvry in Zuid-Frankrijk deelnemen aan den Kinderkruistocht in 1212. Zonder goede voorbereiding of degelijke leiding begeeft de schare van knapen en meisjes zich naar Marseille, waar ze in handen van schaamteloze slavenhandelaars valt. Een gedeelte verdrinkt in de Middellandsche Zee. De rest wordt op de slavenmarkt in Egypte verkocht. Thomas komt als slaaf hij Achmed in Damiate, waar hij na 6 jaren door 't kruisleger van den Hollandschen graaf Willem I bevrijd wordt. In 1219 komt hij weer in zijn dorpje terug. Beoordeelling: Bokma heeft de jeugd aan zich verplicht door een verhaal te geven over de Middeleeuwsche jeugd en den kinderkruistocht. Wat lieten die ouders toch gemakkelijk hun kinderen ter kruisvaart gaan! De afloop der vorige kruistochten schrikte hen blijkbaar niet af. De moeilijkheden en gevaren waren legio. De kinderkruistocht is er het bewijs voor. De avonturen en lotgevallen en eindelijk de treurige afloop zullen de kinderen boeien. Natuurlijk is 't een Christelijk verhaal. Ook de Wallenzen en hun zendingsarbeid zijn niet vergeten. Geef het uw leerlingen ter lezing. Een stukje geschiedenis uit de donkere Middeleeuwen zal hun nader komen. Taal en stijl zijn eenvoudig. Aanbevolen. G. Dick.

J.Lens Bibliotheekgids voor Chr. School- en Jeugdbibliotheken, 1930

[Open Gids](#)
